

SAR? Hvad er det?

Du har måske hørt ordet før, og du er måske også blevet spurgt, om du vil stille op, men du ved ikke rigtig, hvad samarbejdsrådet egentlig er? Her kan du blive lidt klogere.

SAMARBEJDSRÅD

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

I Dansk Skoleforening for Sydlesvig er det medlemmerne, der sætter rammerne, og medlemmerne, der vælger de styrende organer. Herved sikres, at det enkelte medlem i foreningen har størst mulig indflydelse.

Helt lokalt kan man få indflydelse i et samarbejdsråd – eller »SAR« i daglig tale. Sådan et har alle vores dagtilbud og skoler.

Samarbejdsrådenes opgaver i både daginstitutionerne og på skolerne er blandt andet at drøfte og fastsætte principper for daginstitutionens eller skolens virksomhed.

Der fastlægges principper for samarbejdet med forældrene, for underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen eller dagtilbudsbarnets trivsel, samt institutionens ordensregler og værdisæt.

Opgaverne er flere og meget forskellige, når der eksempelvis også diskuteres budget og pædagogik og tages stilling til nye lederemner.

Da Annika Wietz-Johannsen i dette børnehaveår blev valgt ind i samarbejdsrådet i Vesteralle Børnehave i

Flensborg, skulle der bruges tre forældrerepræsentanter. Men der var faktisk syv personer, der var villige til at lade sig vælge.

Det viser, at villigheden her var stor, men det er ikke alle steder, det er tilfældet.

Svært at finde folk

Det fortæller Helle Feder-Hoffmann, som har siddet i forskellige samarbejdsråd i mere end 12 år og aktuelt er medlem af SAR på Duborg-Skolen:

– Jeg oplever, at det er svært at få folk til SAR, især nu på Duborg-Skolen. Vi var kun fem fra begyndelsen, og det var lidt for lidt. Efter et år holdt vi et suppleringsvalg og fik to mere ind, så nu er det fint, siger Helle Feder-Hoffmann.

For hende har det aldrig stået til diskussion, at hun skulle være en del af SAR, for hun kan nærmest ikke lade være, siger hun.

– Det er, fordi jeg er så nysgerrig. Men jeg tror, der er mange, der ikke har lyst til at blive valgt ind i SAR, fordi de ikke ved, hvad der venter dem, siger hun – og har i øvrigt en ide, der måske kan ændre tingene:

– Jeg synes, at »samarbejdsråd« er et mærkeligt navn. Jeg ved ikke, hvorfor det ikke bare kan hedde »skolebestyrelse« – for det er jo det, det er. Det kunne måske give flere end ide om, hvad man skal.

Annika Wietz-Johannsen er formand for samarbejdsrådet i Vesteralle Børnehave. Foto: Trine Flammig

- Det er ikke så farligt

Annika Wietz-Johannsen har været formand for samarbejdsrådet i Vesteralle Børnehave, siden hun blev valgt ind efter sommerferien.

Hendes datter er lige nu i gang med sit sidste år i børnehaven, og efter sommerferien starter hendes søn så i børnehaven.

Annika Wietz-Johannsen vil ikke udelukke, at hun fortsætter sin SAR-tilværelse i skoleregi. Det kommer dog lidt an på, hvordan rådet bliver sammensat.

– Jeg vil nok godt, hvis jeg kan se, det bliver et samarbejdende samarbejdsråd og ikke et konfliktfyldt arbejde. For mig handler det nemlig om samarbejde, siger hun.

Grund til at lade sig vælge

– Jeg har nu haft de første par år til at lære børnehaven at kende, og jeg følte, at det var min tur til at engagere mig.

Opgaver

– Vi planlægger arrangementer, for eksempel sommerfesten, som forældrene bidrager til med tid, planlægning og indkøb. Personalet i børnehaven er tovholder på gennemførelsen af de fleste arrangementer,

men men sommerfesten er samarbejdsråds.

– Der er møde ca. en gang i kvartalet. I den seneste tid har vi i SAR lige haft 36 siders læreplan til drøftelse, så det har krævet lidt mere forberedelse. Næste møde bliver efter påskeferien.

– Jeg har kommenteret på det i læreplanen, jeg syntes, jeg kunne, uden at have en pædagogisk baggrund. Men jeg synes, det var spændende, og det gav en værdi at kunne genkende det, man kan se gennemført i praksis til daglig.

– SAR har også kommenteret på udkastet til de nye vedtægter for samarbejdsråd, som skal til andenbehandling på det kommende fællesrådsmøde i april.

Overvejer du at stille op, skal du vide, at:

– Som en del af SAR er man blandt de første, der får informationerne om vores børns hverdag. Det er ikke så farligt. Det er faktisk ret hyggeligt.

Lidt om opgaverne

• Samarbejdsrådenes opgaver i både daginstitutionerne og på skolerne er bl.a. at drøfte og fastsætte principper for daginstitutionens eller skolens virksomhed, fx. for samarbejdet med hjemmet, samarbejdet mellem skole og børnehaven, synliggørelse af institutionens profil og udvikling af den pædagogiske virksomhed.

• Samarbejdsrådet godkender bloktilskudsbudgettet efter forslag fra skolens eller daginstitutionens leder.

• Samarbejdsrådene er i nogen grad involveret ved bl.a. ansættelse af ny leder/viceleder, pædagogisk forsøgsvirksomhed, planer om sammenlægning med en anden institution og planer om nedlæggelse af institutioner.

• Skolernes samarbejdsråd består af forældrerepræsentanter, repræsentanter for de pædagogiske medarbejdere og på de større skoler repræsentanter for eleverne. Forældrerepræsentan-

ternes valgperiode er 3 år svarende til valgperioden for Skoleforeningens fællesråd. Valget afholdes i perioden februar-april i valgåret.

• I dagtilbuddene består samarbejdsrådet af forældrerepræsentanter og repræsentanter for de pædagogiske medarbejdere. Forældrerepræsentanterne vælges hvert år ved et møde for børnehavens forældrekreds, som afholdes seneste 6 uger efter børnehavens begyndelse.

• Samarbejdsrådet er ikke det samme som Fællesrådet. Fællesrådet træffer beslutninger om Skoleforeningens vedtægter og målsætning, driftsbudget og regnskab samt forskellige andre overordnede forhold angående Skoleforeningens virksomhed. Fællesrådets medlemmer vælges lokalt i skolekredsene, der hver består af en skole og de tilhørende børnehaver.

Læs mere på www.skoleforeningen.org

Helle Feder-Hoffmann er formand for samarbejdsrådet på Duborg-Skolen. Foto: Trine Flammig

- Du får indblik i tingene

Helle Feder-Hoffmann har været formand for SAR i Jørgensby Børnehaven i tre år, dernæst formand for SAR på Oksevejens Skole i seks år og har nu tre år som formand for SAR på Duborg-Skolen på bagen.

Grund til at lade sig vælge

– Jeg er i SAR, fordi jeg er nysgerrig. Man får en masse baggrundsviden og indsigt, som »normale« forældre ikke umiddelbart gør. Og jeg synes, det er spændende at være med til at forme børnenes hverdag.

Opgaver

– På Oksevejens Skole var vi med til at træffe beslutning om, hvorvidt eleverne skulle have sløjde eller svømning. Vi syntes, begge dele var vigtigt, og det endte med at blive halvt af hver.

– På Duborg har vi det seneste halvandet års tid arbejdet med en femårsstrategi for skolen. Både faglig, pædagogisk og didaktisk udvikling, emner som kunstig intelligens, medier og mobiltelefoni, men også den generelle omgangstone og den måde, vi er sammen på.

– Vi er med til at gøre skolen til et bedre

sted for både elever og lærere.

– Vi har møde måske hver anden måned a to timers varighed. Sådan en fem-seks gange om året. Ellers er der ikke meget mere end det. Det er klart, at strategiprocessen nu har taget lidt mere tid, og de overordnede retningslinjer for SAR, som er i høring, har vi også skullet se på og finde ud af, om vi vil kommentere forud for Fællesrådsmødet i april.

Overvejer du at stille op, skal du vide, at:

– Det er hyggeligt. Og du får indblik i tingene. Jeg synes, vi er blevet lyttet til i alle de SAR, jeg har siddet i.

– Der er måske ting, jeg ikke ved så meget om, fordi jeg ikke har en pædagogisk baggrund, men man kan godt komme med ideer og holdninger og påvirke beslutninger alligevel. Jeg sidder der jo ikke som pædagogisk personale, men som forælder.

– Man skal bare turde sige sin mening og selvfølgelig have lyst til at forandre ting, få et helt andet indblik og være en del af skolens hverdag på en anden måde end som »normal« forælder.

Eksamensopgaverne er klar

Midt i februar afleverede Skoleforeningens eksamensudvalg i tysk eksamensopgaverne til 9. og 10. klasse i de danske skoler i Sydlesvig. Arbejdet med opgaverne har stået på siden sommerferien.

EKSAMEN

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

Tirsdag den 10. februar 2026 var en markant dag for medlemmerne af Skoleforeningens eksamensudvalg i tysk.

Da mødtes de for at færdiggøre arbejdet med de tyske eksamensopgaver til 9. klasse (ESA) og 10. klasse (MSA), og dermed er der sat en foreløbig slutreg over arbejdet for i år.

Dagen havde desuden en særlig betydning for udvalgsmedlem Henry Bohm, der kunne fejre jubilæum, da han afleverede sin 25. eksamensopgave i tysk.

Henry Bohm har siden sin ansættelse som tyskkonsulent i 2000 været tæt knyttet til arbejdet med de tyske eksamensopgaver, også efter sin fratræden som konsulent i 2018. Han er i dag lærer på Læk Danske Skole og er i udvalget af den simple grund, at han synes, det er vigtigt – og kan lide det:

– Det vedvarende og kollegiale samarbejde, som ligger bag de skriftlige prøver er af stor betydning. Det er et arbejde, der kræver både faglig indsigt, erfaring og kontinuitet, siger Henry Bohm.

– Det har altid været gode, rare, kloge mennesker, jeg har siddet sammen med i udvalget. Og jeg lærer hele tiden nyt af dem.

Baggrunden

Der er i Dansk Skoleforening for Sydlesvig nedsat eksamensudvalg inden for alle eksamensfag.

Man kunne spare deres arbejde

Veloverstået arbejde: Skoleforeningens eksamensudvalg har opgaverne klar. Privatfoto

ved at gøre brug af de eksamensopgaver, som kommer fra det slesvig-holstenske undervisningsministerium i Kiel, og – på nær tyskopsagaverne – oversætte dem til dansk. Men det er som »en del af det danske mindretals autonomi« et bevidst valg at lave egne opgaver, fortæller Henry Bohm.

– I et mindretal med egen kultur, egen pædagogik og egen undervisningsstil ønskede man for 40 år siden, måske mere, også at have sine egne eksamensopgaver, siger han.

– Det har med vores autonomi og identitet at gøre. Vi er de offentlige skoler for det danske mindretal, og det forpligter.

Arbejdet

Så eksamensudvalgene klør på, og arbejdet går hvert år i gang på ny.

Tyskudvalget sætter sig som regel sammen i den anden uge efter sommerferien, og så er der møde hver tirsdag. Men der arbejdes med opgaverne hele tiden:

– Hver gang, jeg læser en avis, ser jeg, om der er noget, der kunne være egnet til en eksamensopgave. Det gør vi allesammen. Så brainstormer vi, når vi mødes, og så har vi måske seks-otte emner på bordet, som vi så vælger imellem, fortæller Henry Bohm.

Han »prøver altid« at få noget om mindretallet eller dets baggrund med ind i opgaven:

– Jeg håber, det så er noget, eleverne kan relatere til, som er motiverende, som de kan spejle sig i – og måske blive klogere på sig selv og mindretallet af, siger han.

For nogle år siden handlede en af opgaverne eksempelvis om sangeren Michael Schulte, der selv har gået i dansk skole i Sydlesvig, inden han i 2012 deltog i The Voice of

Germany og i 2018 vandt det tyske melodi grand prix.

Nørderi

Når der er fundet et emne, bliver der for alvor nørdet igennem i udvalget.

Tekster bliver rettet til, redigeret og tilpasset, opgaveforslag bliver gennemlæst og gennemtygget, og sætninger, ordstillinger og ordbrug diskuteres ned i mindste detalje.

Det er ikke altid helt nemt for dem, der kommer med et opgaveforslag, mener Henry Bohm:

– En opgave er en del af dig selv, og det kan godt være svært, når den så bliver pillet fra hinanden. Man skal kunne tage kritik – og det er vi heldigvis gode til i det nuværende eksamensudvalg, siger han.

Selv til eksamen

Eksamensarbejdet har gennem årene udviklet sig i takt med ændrede faglige krav, læreplaner og elevforudsætninger, og opgaveudvalgets arbejde afspejler den udvikling og har som overordnet mål at sikre tidssvarende, fagligt velfunderede og fair prøver for eleverne i de danske skoler i Sydlesvig.

– Men vi holder os selvfølgelig altid til de standarder, der kommer fra Kiel i forhold til sværhedsgrad og niveau. Og vi tager det meget alvorligt, for der må ikke ske fejl, siger Henry Bohm.

Alle eksamensopgaver skal da også godkendes af ministeriet i Kiel, og det er ikke bare en formssag. For der bliver ikke kun afleveret en opgave, der skal nikkes ja til.

– Vi leverer to forskellige opgaver til 9. klasse og to til 10. klasse, og

FAKTA

Det tyske opgaveudvalg består i øjeblikket af Andrea Tutlewski og Tina Rother, begge lærere på Gustav Johannsen-Skolen, Susanne Becker, lærer på Husum Danske Skole, Elke La Grange, lærer på Cornelius Hansen-Skolen og tyskkonsulent samt Henry Bohm, lærer på Læk Danske Skole.

Forhenværende tysklærer på Gustav Johannsen-Skolen, Antje Linde, har gennem flere år fungeret som korrekturlærer for opgaveudvalget og med sin store faglige erfaring bidraget med værdifulde input til både sproglig kvalitet, opgavernes indhold og deres didaktiske tilrettelæggelse. Det vil hun også gøre fremadrettet.

så bliver den ene valgt. Vi ved ikke hvilken, for eksamen går i gang, fortæller Henry Bohm.

Når eleverne går til eksamen, er det derfor også en slags eksamen for udvalget, for trods deres store erfaring vil folkene bag først da kunne se, om de har ramt det niveau, de skulle, og skrevet opgaverne, så eleverne forstår dem.

Til juni evaluerer eksamensudvalget årets arbejde. Og efter sommerferien begynder et nyt.

Ina og Mia fra 5. klasse på Gottorp-Skolen er blandt de tre bedste i podcast.

DM I PODCAST

Trine Flammig
kommunikation@skoleforeningen.org

For knap en måned siden stod det klart: Ina og Mias podcast om vulkanen Vesuv havde vundet den sydlesvigiske podcastkonkurrence.

– Vi blev meget overrasket, og vi skreg så højt, da vi fik det at vide, fortæller de to piger, der går i 5. klasse på Gottorp-Skolen.

5. klasse skulle lave en podcast om emnerne stormflod eller vulkaner. Ina og Mia lavede tre.

– Der stod ikke noget om, at man ikke måtte lave flere, siger de to, der sammen med resten af 5. klasse og deres lærer Farida Eckardt fejrede podcast-sejren med konfetti og kagemand tidligere i denne uge.

Men ikke nok med at have vundet i Sydlesvig.

Podcasten blev sendt ind til DM i Podcast og gik videre til finalen, hvilket betyder, at den faktisk er blandt de tre bedste i danmarksmesterskaberne.

